

Magyar—szovjet tudományos együttműködési megállapodás

Összesen 127 természettudományi és 41 társadalomtudományi témában működnek együtt magyar és szovjet tudósok az elkövetkező öt évben — rögzítették a Magyar Tudományos Akadémia és a Szovjetunió Tudományos Akadémiája 1981—85-re szóló tudományos együttműködési jegyzőkönyvében, amelyet Márta Ferenc, az MTA főtitkára és Vlagyimir Kotyelnikov, a SZUTA alelnöke írt alá csütörtökön Budapesten.

A közös kutatási témákat három csoportban rangsorolták. Kiemelték — tudományos és népgazdasági jelentőségük alapján — azokat a munkákat, amelyekben a két ország kutatói együtt végeznek kísérleteket, összesítik a tapasztalatokat, s teszik közzé az eredményeket.

A második csoportba azokat a kutatási témákat sorolták, amelyekben a szakemberek rendszeresen koordinálják tevékenységüket, s beszámolnak az új eredményekről. Az együttműködés

harmadik fajtája a tudósok konzultációja, egymás tájékoztatása.

Megállapodtak abban is, hogy az akadémikák folytatják együttműködésüket a jelentős tudományos eredmények publikálásában, a találmányok és licenciák kifejlesztésében, cseréjében. Elősegítik az új tudományos eredmények, műszerek, mintadarabok cseréjét is.

A jegyzőkönyv aláírását követően Márta Ferenc és Kotyelnikov akadémikus a magyar—szovjet tudományos együttműködés jelentőségét méltatva egyebek között hangsúlyozta, hogy mind a magyar, mind a szovjet kutatási tervek igazodnak a világban és a két országban végbemenő tudományos-műszaki haladáshoz, a változó társadalmi, gazdasági követelményekhez.

Az eseményen jelen volt a magyar tudományos élet több ismert személyisége, az MTA számos vezetője, részt vett Vlagyimir Pavlov, a Szovjetunió budapesti nagykövete is.

A moziüzemi vállalat kitüntetése

A Kulturális Minisztérium Film-főigazgatóságának és a Filmművészek és Filmalkalmazottak Szakszervezetének felhívására a megyei moziüzemi vállalatok megpályázták az elmúlt évben a Kiváló Vállalat cím elnyerését. A versenyben a Csongrád megyei Moziüzemi Vállalat teljesítette az előírt követelményeket, s ezért Dícsérő Oklevelet kapott a vállalat dolgozó kollektívájára.

A kitüntetést tegnap délután a hódmezővásárhelyi városi tanács dísztermében megrendezett ünnepségen — amelyen megjelent dr. Kocz János, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának titkára és dr. Müller Józsefné, a megyei tanács művelődésügyi osztályának vezetője — Karikás Péter, a Kulturális Minisztérium Film-főigazgatóságának főigazgató-helyettese adta át Horváth Lászlónak, a vállalat igazgatójának.

Dr. Müller Józsefné a megyei párt- és tanácsi vezetés nevében gratulált a vállalatnak, elismerően szövelt a moziüzemi dolgozók munkájáról.

Megint Szegeden Trikolidisz

Traviatát vezényel vasárnap a Zenés Színházban

Bécsben tanult zeneszerzést és vezénylést — többek között a híres Hans Szwedovskytól. Hat évben át Herbert von Karajan is foglalkozott vele. S hogy Karolosz Trikolidisz esetében eme kiváló mesterek munkája milyen eredménnyel járt, annak érzékeltetésére néhány tény: a besanconi nemzetközi karmesterversenyen első díjat nyert a 21 éves görög fiatalember. Később hasonló elismerésben van része Firenzében, Portsmouthben, Regensburgban. Magyarországon összesen kilenc díjat kap, köztük a televízió karmesterversenyének díját és a rádió különdíját is.

Karolosz Trikolidisz most itt ül a Hungária-szálló drinkbárjában, kávézva. Előbb érkezett a színházból: az április 27-i Verdit felújítást, a Traviatát próbálja. Egyébként a Thesszaloniki Görög Állami Zenekar második karnagya, és operakarmester az NSZK-beli Gelsenkirchenben, ahol él. „Párhuzamosan” — hazai földön, újfent Thesszalonikában — az Új Konzenzatórium elnevezésű zeneiskola igazgatója is. Ha éppen Európának nem e két pontján tartózkodik — akkor tulajdonképpen mindenütt másutt: rengeteg meghívást kap keletre és nyugatra egyaránt. Vezetelte a nárai szimfonikusokat, fel lépett a londoni BBC-ben, Varsóban, Bukarestben, Berlinben, Párizsban, Kanadában, az Egyesült Államok-

gális és fejlődőképes lett volna.

— Együtt készülnek a Traviata premierjére. Hogyan, milyen elképzelésekkel?

— Ha van koncepció, akkor Verdié az. Mindnyájunknak az a feladatunk (s nekem külön is), hogy ennek eleget tegyünk. A Traviata nehéz mű, mert nem a szokásos Verdi-stílusban íródott. Azt a bizonyos arany középutat szeretném megtalálni, úgy, hogy izzalmas, jó produkció váljék belőle. Ehhez az opera személyes drámajelleget kell felerősíteni, elsősorban Violetta alakjával, s általában a jellemeknek erőteljes zenei kidolgozásával. Nagy, kemény, szép munka. Am, ha a karmester rendelkezésére jó zenészek, értő kollegák állnak, Verdit „le lehet fordítani” ily módon. Remélem, sikerül elérni Verdit — teljes magasságában.

— Három előadás után eltávozik Szegedről. A további tervek?

— Párizsi turné, lengyelországi fellépések, koncert Prágában. Es persze további munka az NSZK-ban és Görögországban. Ami pedig Magyarországot illeti: a következő évadban terveztük egy Vaszy Viktor-emlékhangversenyt, amelyen szintén Verdit, a Requiemet adnánk elő. Ugyanakkor valószínűleg Mahler második szimfóniáját is vezényelve Szegeden. Tehát a várostól csak úgy búcsúzhatom: viszontlátásra.

D. L.

Könyvtárogondok

Egészséges társadalmi és állami igyekezet gondoskodik róla folyamatosan, hogy könyvtárak nyíjanak vagy bővüljenek mindenütt, ahol számitani lehet az olvasó ember érdeklődésére. Bár egyre többen vesznek maguk is könyvet, és remélhetően egyre kevesebben csak azért, mert az új szövegekkel polcot is adnak a boltban, a könyvtárak járó emberek száma ettől még nem fogy. Aki csak dísznek veszi a könyvet, azért nem szól bele a statisztikába, mert eddig se járt könyvtárba, aki viszont rájött a jó könyv izére, hamar észreveszi, az otthoni akkor is kevés, ha félni alig lehet tőle. Talán mondani is fölösleges, miért áldoz nagy pénzeket az állam az olvasókra. Emlegetik ugyan néha, hogy Gutenberg János öröksége másképpen ragyog a modern korban, a valóság mégis az, hogy könyv nélkül a műveltség alapjait lerakni nem lehet ma se, és építőelméket se nélkülözhetjük.

A könyvtárosok azonban tudják, a legszebb gyűjtemény is holt, ha ember nem nyúl érte. Azt is megtanulták, hogy az olvasók sokat emlegetett igénye vagy igénytelensége legfőképpen rajtuk múlik. Régóta nem az a dolguk, hogy levegyék a könyvet, elkönyveljék, és udvariasan belesegítsék a nyájas olvasó táskájába. Szakmai körökben ok olvasóvá nevelést emlegetnek, a nevelés pedig fölkészült embereket kíván.

Nemrégén született rendelet újra szabályozza, milyen képesítés kell ahhoz, hogy könyvtárban értelmes munkát végezzen valaki. Főiskolai végzettséget ír elő, de nem akármilyen. El ugyan a köztudatban az a meggyőződés, hogy a magyartanár a legjobb erre a posztra, de voltaképpen tévhitről van szó. A műszaki tudományoknak is a könyv a forrása, és ritkán adódik olyan polihisztor, aki a szürrealista költészetben és a holdközetek analízisében egyformán járatos. A könyvtárosoknak viszont kötelessége tudni, kinek mit ad a kezébe, vagy honnan szerezheti be a ritkaságot, ha valaki azt kéri.

Örülünk kell tehát az új rendelkezésnek. A könyv tartalma akkor válik nemzeti ér-

tékké, ha átvándorol a felekbe, ehhez pedig jól képzett közvetítőre van szükség. Működő könyvtárosaink többsége mégis megjéjt, amikor hallotta, hogy tanulnia kell, ha helyén akar maradni. Nem elsősorban a kényelem beszél belőlük, sőt a legtöbb egyáltalán nem a tanulástól-vizsgáktól fél, attól inkább, hogy nincs hová fordulnia.

Aki korábban is vállalta a tanulást, a nyíregyházi főiskolára iratkozott be. A levelező oktatás velejórja a konzultáció is, voltak évek, amikor hetenként kétszer is ott kellett lennie.

A mi körzetünkben egy nap az utazás oda, és egy nap vissza. Ha két vagy három napot vesz igénybe maga a konzultáció, az útköltés mellé tetemes szállás- és ételköltségek is kellenek, és bármennyire csekély is a napi díj, figyelmen kívül hagyni azt se lehet. Financális szempontból is gördülnek tehát az akadályok, de ennél is nagyobb állt elő az idő.

A könyvtárosok többsége családjában, rendszeresen, hosszú időre nem hagyhatja magára a családját. Legalább akkora gond, hogy egy hétre zárva marad a könyvtár, pedig éppen azért van, hogy áramlásba hozza a leírt gondolatokat.

Közel van a százhoz azoknak a könyvtárosoknak a száma Csongrád megyében, akiket hamarosan tanácsi határozat kötelez a főiskola elvégzésére. Most egyelőre a bukkosakos rendelet megjelöléséhez hasonlítható a helyzet: paragrafus volt, s csak viszont nem. Azok a feladatok posztol dolgozó szakemberek, akikkel alkalmam volt beszélni, azt mondják, az egyetemi könyvtár és a Somogyi-könyvtár nagyszerű oktatókkal tudná támogatni a valóban időszertű rendelkezés megvalósulását akkor is, ha konzultációs központot hoznának létre Szegeden, és természetesen akkor is, ha a főiskola vállalhatná magára a feladatot. Végig gondolván: a levelező oktatás a már dolgozó könyvtárosok képzését oláná meg, utánpótlást szervezett keretek között, csak a nappali tagozattól várhatunk, célszerűbbnek látszana tehát a meglévő főiskolai lehetőségek kihasználása. A nyíregyházi utazás számadásai arra intenek bennünket, hogy pénz- és emberi energiával akkor takarékoskodunk legjobban, ha a tudást, és nem az utánjárást gyarapítjuk vele.

Horváth Dezső

Egy szakmai könyvnap ürügyén

Valamiféle együttes megállapodás voltam a tanúja, amikor az első éves gyógyszerész-hallgatók rendezte szakmai könyvnapra voltam hivatalos. Szó se róla, tetszetek a SZOTE oktatási épületében kiállított könyvek, a gyógyszerésztudományról, az orvostudományról szólók, tetszett, hogy a „szakbarbárság” látszatát elkerülendő, kintáltak itt József Attila kötetét és Lenin-művet is a diákoknak. De ami a szemmel látható mögött sejtett — a hármas csoport hallgatói és patronáló tanáruk, dr. Kékes Szabó Andrásné adjunktus közötti emberi kapcsolat, a közös tenniakarás, az együvé tartozás kifejeződése — az le-

pett meg igazán. A merev tanár—diák kapcsolat szokványosabb felsőoktatási intézményekben, ezért is tűnt olyan különlegesnek a közös rendezvény okozta közös öröm. A szervezés, a plakátkészítés, a megnyitói előtti izgalom is bizonyított: családias közösséggé kapcsolódott ez a tanulócsoport, röpké fél év alatt is.

„Ahhoz, hogy jó termés legyen, kell föld, mag és meteorológia” — mondta dr. Regdon Géza, egyetemi docens, mielőtt megnyitotta a könyvnapot. „Úgy tűnik, az első éves gyógyszerész-hallgatók kevésbé zárkóztak, mint elődeik látszik, hogy akarnak valamit.”

Végül meghallgattam egy történetet, amely arra vall, hogy a nevelés illetékes módszerének hagyományai vannak a gyógyszerész karon. Az egyik csoport négy esztendő „istápolás” után területi ajándékozott patronáló tanárának. Az oktató — a diákok megrökönydésére — 22 darabba vágta az emlékül számtal szűcséges anyagot, majd szétosztotta közöttük a szavakkal: „Tíz év múlva, ha találkozunk, majd összeillesztjük.”

Úgy tűnik, ez a hármas csoport is szövegterít már a maga terítőjét...

Hát ennél a gyógyszerész-hallgatók szakmai könyvnapja ürügyén.

Ch. A.

Orvosjelöltek, szabad időben

„Ha húszan-harmincan el-
gyakran oktatóikkal) lehet
példálozni. Ki tudja, miért?

Ok maguk folyamatosan az időhiányt panaszolják, van is igazuk, hiszen jóval több az óraszámuk, mint a jogászoknak, bölcsészeknek. A kívülálló viszont okkal favorit. A próbák nyilvánosak, műhelyjellegűek, bárki kedvet kap, bekapcsolódhat. Az előadások teltházasok, de a nézők többsége SZOTE-s. Főiskolások és a JATE hallgatói. A néptáncgyűjtésben állandósultak a különféle természetű gondok, az idei debreceni minősítő versenyen rosszabb szerepelték, mint a két évvel ezelőttn. Citerazenekar van még és 22 tagú főtökör.

A közművelődés hivatásos gazdái 250—300 ezer forintot osztanak be évente. Tavaly fűlszerelték a kollégium stúdiókat, a lemezlovak gázsíjait ezzel megspórolták a stúdiósok szolgáltatják a díszközönet. A „SZOTE szabadidős program” — hirdeti a plakát, rajta áprilissnak, s májusnak a középig szinte minden napra a kulturális kínálat. A közművelődési titkárságnak egyik célja, hogy klub legyen a klub végre, vagyis rendszeres, előre tervezett (a szabad idő eltöltésének megtervezésekor számba vehető) programja, szolgáltatásai — és állandó közönsége. „Mindössze” ez a célra, de ezen is közös-utóbbi hiányzik még, bár 90 tagot igazolmány elkelte ebben az évben (200 JATE-klub igazolványt vásároltak orvosegyetemisták).

Mint hogy a hallgatók fele fontos munkaterülete a kollégiumok művelődési életének szervezése. Nagyobbak a sikereik, mint a klubban. Egyéb? Az Ifjúsági Házzal együttműködési szerződést kötöttek: aki az ottani előadóestekre, koncertekre, tanfolyamokra el akar menni, Hát ha meglátják... S. E.